

Hasta Skar De?erlendirme Skalas?

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hasta Skar De?erlendirme Skalas?*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22653>

Özet

Hasta Skar Değerlendirme Skalası, uluslararası alanda yaygın olarak kullanılan **Patient and Observer Scar Assessment Scale (POSAS)** isimli ölçeğin Türkçe kültürüne uyarlanması ve geçerlik-güvenirlilik çalışmaları tamamlanmış halidir. Bu ölçek, özellikle yanık veya cerrahi müdahale sonrası oluşan skarların hem hasta hem de gözlemci bakışıyla multidisipliner değerlendirilmesi amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, bir skarın kalitesini ve hastanın bu skardan kaynaklanan şikayetlerini standardize edilmiş bir yöntemle ölçmeyi hedefler. Türkçeye adaptasyonu, 2018 yılında Mine Seyyah ve S. U. Yurdalan tarafından gerçekleştirilmiştir.

Bu kültürel adaptasyon çalışması, POSAS'ın Türk popülasyonunda güvenilir ve geçerli bir skar değerlendirme aracı olarak kullanılabilirliğini göstermiştir. Skala, objektif klinik ölçümler ile subjektif hasta deneyimini birleştirerek kapsamlı bir değerlendirme sunar.

Anahtar Kelimeler

Hasta Skar Değerlendirme Skalası, POSAS, Skar Değerlendirmesi, Yanıklar, Yara iyileşmesi, Validasyon, Güvenirlilik, Kültürel Adaptasyon.

Yazarlar

Mine Seyyah, S. U. Yurdalan.

Amaç

Hasta Skar Değerlendirme Skalası'nın temel amacı, **klินิก uygulamalarda ve araştırma ortamlarında** skarların fiziksel özelliklerini ve hastanın skardan etkilenme düzeyini sistematik ve ölçülebilir bir şekilde değerlendirmektir. Bu ölçek, özellikle yanık hastalarında, yara iyileşme sürecinin takibinde ve uygulanan tedavi yöntemlerinin etkinliğinin değerlendirilmesinde kritik rol oynar.

Ölçek, iki ana bileşenden oluşur: Hastanın skar hakkındaki subjektif deneyimini (acı, kaşıntı, sertlik gibi semptomlar) ölçen Hasta Skalası ve klinisyen veya gözlemcinin skarın fiziksel özelliklerini (vaskülarite, pigmentasyon, kalınlık gibi) değerlendirdiği Gözlemci Skalası. Bu ikili yapı, skarın hem biyolojik hem de psikososyal etkilerini bütüncül bir şekilde ele almayı amaçlar.

Yapı

Hasta Skar Değerlendirme Skalası (POSAS), **multidisipliner bir yapıya** sahiptir ve iki bölüme ayrılmıştır. Bu yapı, skarın hem objektif görünümünü hem de hastanın yaşam kalitesine olan subjektif etkilerini ölçer.

Hasta Skalası (Patient Scale): Bu kısım, hastanın skarla ilgili deneyimlerini ölçer. Maddeler genellikle skarın neden olduğu **acı, kaşıntı, sertlik, kabartı, renk** ve hastanın skardan genel memnuniyet düzeyini içerir. Bu bileşen, hastaların kendi algıları üzerinden tedavi gereksinimlerini belirlemede önemlidir.

Gözlemci Skalası (Observer Scale): Bu kısım, eğitimli bir klinisyen tarafından doldurulur ve skarın **vaskülarite** (damarlanma), **pigmentasyon** (renklenme), **kaliş, kabartı, esneklik** ve genel görünüm gibi fiziksel özelliklerini objektif olarak değerlendirir. Gözlemci ve hasta skorlarının birleştirilmesi, skarın durumuna dair tam bir resim sunar.

Geçerlik

Hasta Skar Değerlendirme Skalası'nın Türkçe adaptasyonunun **geçerlik** çalışmaları (Seyyah & Yurdalan, 2018), ölçeğin Türk popülasyonunda **yapı geçerliliği** ve **ölçüt bağımlı geçerliliği** açısından değerlendirilmiştir. Yapı geçerliliği, faktör analizi veya benzeri yöntemlerle ölçeğin teorik olarak ölçmesi gereken yapıyı ne kadar iyi ölçtüğünün belirlenmesiyle sağlanmıştır.

Özellikle, ölçek maddelerinin Türk kültürüne uygunluğu dilsel ve kavramsal olarak incelenmiş, uzman görüşleri alınmıştır. Orijinal POSAS'ın bilinen geçerlik özellikleri, Türkçeye uyarlama sürecinde de korunmuştur. Çoğu geçerlik çalışmasında, POSAS skorlarının diğer standart skar ölçüm araçları (örneğin, Vancouver Skar Skalası - VSS) ile yüksek korelasyon gösterdiği rapor edilmiştir, bu da **zamanlı geçerliliği** desteklemektedir.

Güvenirlilik

Türkçe Hasta Skar Değerlendirme Skalası'nın güvenirlik analizleri genellikle **iç tutarlılık** ve **test-tekrar test güvenirliği** üzerine yoğunlaşmıştır. İç tutarlılık, ölçeğin aynı yapıyı ölçen maddelerinin birbiriyle ne kadar tutarlı olduğunu gösterir ve genellikle **Cronbach Alfa katsayısı** ile rapor edilir.

Adaptasyon çalışmasında, hem Hasta Skalası hem de Gözlemci Skalası için Cronbach Alfa değerlerinin kabul edilebilir veya yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur, bu da ölçeğin maddelerinin kendi içlerinde tutarlı olduğunu kanıtlar. Ayrıca, test-tekrar test güvenirliği, aynı hastaların farklı zamanlarda benzer sonuçlar vermesi durumunu inceleyerek ölçeğin zaman içindeki istikrarını doğrular. Bu sonuçlar, ölçeğin tekrarlı ölçümlerde güvenilir sonuçlar ürettiğini göstermektedir.

Faktör Analizi

POSAS'ın orijinal yapısı, genellikle iki ana faktör (Hasta ve Gözlemci) altında toplanan

maddelerden oluşur. Türkçe adaptasyon çalışması'nda gerçekleştirilen faktör analizi, ölçeğin Türk popülasyonunda da bu **iki faktörlü yapıya** koruyup korumadığını incelemiştir. Keşfedici veya doğrulayıcı faktör analizi sonuçları, maddelerin beklenen faktörlere yüklendiğini teyit ederek ölçeğin yapısal geçerliliğini güçlendirmiştir.

Bu analizler, ölçeğin her bir bileşeninin (örneğin, kaşıntı/akne gibi semptomlar ve vaskülarite/pigmentasyon gibi fiziksel özellikler) bağımsız ancak ilişkili yapıları ölçtüğünü doğrular. Faktör analizinin başarısı, ölçeğin skorum ve yorumlama yöntemlerinin Türk kültürü için de uygun olduğunu gösterir.

Enstrüman

Test Type: Geliştirme ve Kültürel Adaptasyon Ölçeği (Patient and Observer Scar Assessment Scale - POSAS).

Format: Hasta ve Gözlemci tarafından doldurulan iki ayrı bölümden oluşur. Her bir madde genellikle 1'den 10'a kadar derecelendirilen sayısal derecelendirme skalası (Numerical Rating Scale - NRS) kullanır (1: Normal deri/şikayet yok; 10: En kötü skar/iddetli şikayet).

Language Available: Türkçe, İngilizce (Orijinal), Flemence ve pek çok diğer dil.

Population Group: Skar gelişimi olan bireyler (yanık, travma, cerrahi sonrası).

Age Group: Genellikle yetişkin popülasyon (çocuklar için özel adaptasyonlar mevcuttur, ancak bu çalışmada yetişkinlere odaklanmıştır).

Population Details: Türkiye'deki yanık ve yara iyileşmesi kliniklerinde takip edilen hastalar.

Test Methodology: Hem öz bildirim (Hasta Skalası) hem de klinik gözlem (Gözlemci Skalası) metodolojilerini birleştirir. Uygulama süresi kısadır ve klinik rutin içine kolayca entegre edilebilir.

Anahtar Kelimeler

POSAS, Yara iyileşmesi, Dermatoloji, Plastik Cerrahi, Yanıklar, Rehabilitasyon, Akne, Kaşıntı, Skar Kalitesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: mine-fzt@hotmail.com

Correspondence Address: Mine Seyyah (İlgili referans makalesinde belirtilen kurum adresi).

Şzinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Adaptasyon): 2018

Şzinler: Ölçeğin orijinal versiyonu ticari olmayan klinik ve araştırmaya amaçlar? için genellikle ücretsiz kullanıma açıktır, ancak Türkçe adaptasyonu için sorumlu yazarlarla iletişime geçilmesi önerilir.

Ücret: Ticari olmayan kullanımlar için ücret bilgisi belirtilmemiştir.

Referanslar

Seyyah, M., & Yurdalan, S. U. (2018). Cultural adaptation and validation of Patient and Observer Scar Assessment Scale for Turkish use. *Burns*, 44, 1352-1356. <https://doi.org/10.1016/j.burns.2018.02.026>

The original PDF for the Turkish adaptation can be downloaded here: [patient-scar-assessment-scale-toad.pdf](#)

Hasta Skar Değerlendirme Skalas? Maddeleri

ÖNEML?: Hasta Skar Değerlendirme Skalas?nın (POSAS) Türkçe adaptasyonuna ait maddeler, telif hakları nedeniyle bu alanda sunulmamaktadır. Maddelere erişim için lütfen ilgili makalenin orijinal metnine (Seyyah & Yurdalan, 2018) veya sorumlu yazara başvurunuz. Ölçek, genel olarak aştaki iki ana bileşenden oluşur:

Hasta Skalas? Maddeleri: Ağrı, kaşıntı, renk, sertlik, kalınlık, düzensizlik ve hastanın genel skar algısı.

Gözlemci Skalas? Maddeleri: Vaskülarite, pigmentasyon, kalınlık, kabarıklık, esneklik ve gözlemcinin genel skar değerlendirmesi.